

# SKY 213 SAĞLIK KURUMLARINDA MALİYET MUHASEBESİ

ÖĞR. GÖR. PINAR DOĞANAY PAYZİNER

## GİDERLERİN GİDER YERLERİNE DAĞITILMASI

### 14. HAFTA DERS İÇERİĞİ

- Tekrar
- Örnek Uygulama

## MALİYET ANALİZİ AŞAMALARI

- Sağlık Kurumlarında yapılan maliyet analizi çalışmalarında 5 aşamalı bir çalışma süreci izlenmektedir.
  1. **Çıktıların Belirlenmesi:**
  2. **Gider Yerlerinin Tanımlanması**
  3. **Gider Çeşitlerinin Belirlenmesi**
  4. **Giderlerin Gider Yerlerine Dağıtılması**
    - 1.Dağıtım: Gider Yerlerinin Direkt Giderlerinin Saptanması
    - 2.Dağıtım: Yardımcı Gider Yerlerinin Giderlerin Esas Üretim Gider Yerlerine Dağıtılması
  5. **Toplam ve Birim Maliyetlerin Hesaplanması (3. Dağıtım)**

3

## MALİYET ANALİZİ AŞAMALARI

1. **Çıktıların Belirlenmesi:**
  - Hangi hizmetlerin maliyeti hesaplanacak?
    - Poliklinik sayısı,
    - Hasta günü sayısı,
    - Taburcu hasta sayısı,
    - Ameliyat sayısı,
    - Tetkik sayısı vb.

4

## MALİYET ANALİZİ AŞAMALARI

### 2. Gider Yerlerinin Tanımlanması

Esas Üretim Gider Yerleri	Yardımcı Üretim Gider Yerleri	Yardımcı Hizmet Gider Yerleri	Yatırım Gider Yerleri	Üretim Yerleri Yönetimi Gider Yerleri
<b>Aile Hekimliği</b> <b>Acil Servis</b> <b>Adli Tıp</b> <b>Poliklinikler/Servisler</b> <b>(Ayrı Ayrı):</b> Beyin Cerrahisi Çocuk Sağlığı Çocuk Cerrahisi Dermatoloji Dahiliye Enfeksiyon Fizik Tedavi Genel Cerrahi Göğüs Hastalıkları Jinekoloji Göz Kalp Damar Cerrahisi Kardiyoloji KBB Nöroloji Nöroşirürji Nükleer Tıp Onkoloji Ortopedi Plastik Cerrahi Psikiyatri Tıbbi Genetik Üroloji <b>Yoğun Bakım</b>	<b>Ameliyathane</b> <b>Biyokimya</b> <b>Hematoloji</b> <b>Labotatuvarı</b> <b>Kan Merkezi</b> <b>Mikrobiyoloji</b> <b>Parazitoloji</b> <b>Patoloji</b> <b>Radyoloji</b> <b>Ultrason</b> <b>MR</b> <b>Mamografi</b> <b>Klinik Patoloji</b> <b>Diyet</b>	<b>Bakım Onarım</b> <b>Hizmet</b> <b>Ev İdaresi</b> <b>Yemekhane</b> <b>Camasırhane</b> <b>Terzihane</b> <b>Güvenlik</b> <b>Arşiv</b> <b>Depo</b> <b>Eczane</b>	<b>Ek Bina İnşaatı</b> <b>İnşaat Emlak</b>	<b>Başhekimlik</b> <b>Dekanlık</b>

5

## MALİYET ANALİZİ AŞAMALARI

### 3. Gider Çeşitlerinin Belirlenmesi

GİDERLER	VERİ KAYNAKLARI
<b>İlk Madde Malzeme Giderleri</b>	
Tıbbi Sarf Malzemesi Giderleri	Malzeme kullanım bilgileri Malzeme istek formları Elektronik kayıtlar Genel Bütçe kayıtları Döner Sermaye kayıtları
İlaç Giderleri	İlaç kullanım bilgileri İlaç istek formları Elektronik kayıtlar Genel Bütçe kayıtları Döner Sermaye kayıtları
Genel Sarf Malzemesi Giderleri	Malzeme kullanım bilgileri Malzeme istek formları Elektronik kayıtlar Genel Bütçe kayıtları Döner Sermaye kayıtları
<b>İşçi Ücret ve Giderleri</b>	
Direk İşçilik Giderleri	Personel bilgi kayıtları Maaş bordro bilgileri Genel Bütçe kayıtları Döner Sermaye kayıtları
Endirekt İşçilik Giderleri	Personel bilgi kayıtları Maaş bordro bilgileri Genel Bütçe kayıtları Döner Sermaye kayıtları
<b>Memur Ücret ve Giderleri</b>	
Direk İşçilik Giderleri	Personel bilgi kayıtları Maaş bordro bilgileri Genel Bütçe kayıtları Döner Sermaye kayıtları
Endirekt Memur Giderleri	Personel bilgi kayıtları Maaş bordro bilgileri Genel Bütçe kayıtları Döner Sermaye kayıtları

6

## MALİYET ANALİZİ AŞAMALARI

### 4. Giderlerin Gider Yerlerine Dağıtılması

- 1. Dağıtım
- 2. Dağıtım

### 5. Toplam ve Birim Maliyetlerin Hesaplanması (3. Dağıtım)

DAĞITIM BASAMAKLARI	DAĞITILACAK GİDER	DAĞITILACAK YER
1. Dağıtım	Toplam Giderler: Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri Direkt İşçilik Giderleri Genel Üretim Giderleri	Gider Merkezlerinin Tamamı
2. Dağıtım	Diğer Gider Merkezlerinin Giderleri	Esas Üretim Gider Merkezleri
3. Dağıtım	Esas Üretim Gider Merkezleri	Mamul/Hizmet Maliyetine Yüklenir.

## MALİYET ANALİZİ AŞAMALARI

### I. Dağıtım : Giderlerin Gider Yerlerine Dağıtımı

### II. Dağıtım : Yardımcı Gider Yerlerinde Biriken Giderlerin Esas Üretim Gider Yerlerine Dağıtılması

## MALİYET ANALİZİ AŞAMALARI

### I. Dağıtım : Giderlerin Gider Yerlerine Dağıtımı

### II. Dağıtım : Yardımcı Gider Yerlerinde Biriken Giderlerin Esas Üretim Gider Yerlerine Dağıtılması

### III. Dağıtım : Toplam ve Birim Maliyetlerin Hesaplanması

- 2. Dağıtım sonucunda ulaşılan 2. Dağıtım Toplamları, esas üretim gider yerlerinin toplam maliyetlerini gösterir.
- Hastaneler esas üretim gider yerleri dışında yardımcı üretim gider yerlerinin de (örn ameliyathane, laboratuvar vb.) maliyetlerini saptamak isteyebilirler. Bu durumda 1. dağıtım sonucunda burada toplanan giderler 2. dağıtımda, EÜGY'lerine dağıtılmaz. Böylece 3. dağıtımda bu gider yerlerinin de maliyetleri saptanabilir.

9

## MALİYET ANALİZİ AŞAMALARI

### III. Dağıtım : Toplam ve Birim Maliyetlerin Hesaplanması

- 3. dağıtım, belirli bir çıktıyı ölçü almak suretiyle yapılır.
- Maliyeti hesaplanacak gider yerine özgü çıktı kullanılarak birim maliyetler hesaplanır.
- Klinikler için: Yatak Sayısı, Yatan Hasta Sayısı, Yatılan Gün Sayısı
- Poliklinikler için: Poliklinik Hasta (Muayene) Sayısı
- Ameliyathaneler için: Ameliyat Sayısı

$$BM = \frac{TM}{x}$$

10

## SAĞLIK KURUMLARINDA HESAPLANAN BİRİM MALİYETLER

- **Yatak Birim Maliyeti:** Bir hastanenin, bir faaliyet döneminde, bir hasta yatağına yönelik yaptığı işletme maliyetini göstermektedir. (Klinikler için)  
Yatak BM= Yatan Hasta Hizm. Gider Tutarı / Fiili Yatak Sayısı
- **Yatılan Gün Birim Maliyeti:** Bir faaliyet döneminde, bir yatan hastanın, bir tek kalış gününe yönelik yaptığı işletme maliyetini göstermektedir. (Klinikler için)  
Yatılan Gün BM = Yatan Hasta Hizm. Gid./ Yatılan Gün Sayısı
- **Yatan Hasta Birim Maliyeti:** (Klinikler için)  
Yatan Hasta BM = Yatan Hasta Hizm. Gid. / Yatan Hasta Sayısı
- **Hekim Başına Düşen Maliyet:** Hekim başına maliyet etkililiğini ifade etmektedir.  
HBDM= Toplam Hastane Gider Tutarı / Toplam Hekim Sayısı

11

## SAĞLIK KURUMLARINDA HESAPLANAN BİRİM MALİYETLER

- **Poliklinik Muayenesi Birim Maliyeti:**  
Pol. Muayenesi BM = Poliklinik Gider Tutarı / Pol. Muayene S.
- **Ameliyathane Birim Maliyeti:**  
Amel. BM = Ameliyathane Gider Tutarı / Dön. Ameliyat Sayısı
- **Laboratuvar Birim Maliyeti:**  
Laboratuvar BM = Lab. Gider Tutarı / Tetkik Sayısı
- **Radyoloji Birim Maliyeti:**  
Radyoloji BM = Radyoloji Gider Tutarı / Çekim Sayısı

12

## MALİYET ANALİZİ

### ÖRNEK SORU

Saran Hastanesi'nin 2012 giderleri, dağıtım anahtarlarıyla birlikte Tablo 1.'de verilmiştir.

İstenenler:

1. Birinci dağıtım tablosunu oluşturunuz.
2. İkinci dağıtım tablosunu oluşturunuz.
  - a) Basit Dağıtım Yöntemi'ne göre
  - b) Basamaklı (Kademeli) Dağıtım Yöntemi'ne göre
  - c) Matematiksel Dağıtım Yöntemi'ne göre
3. Üçüncü dağıtımını yapınız (Hizmet maliyetini hesaplayınız.)

13

### ÖRNEK SORU (Devam)

**TABLO 1.**

Gider Yeri Adı	Ortopedi	Plastik Cerrahi	Görüntüleme Mrk	Çamaşırhane	Yemekhane	TOPLAM
<b>Giderler</b>						
Direkt İlk Md. ve Mlz. Gid.	450.000	550.000				1.000.000
Direkt İşçilik Gid.	480.000	720.000				1.200.000
Endirekt Malzeme Gid.	100.000	150.000	200.000	30.000	40.000	520.000
Endirekt İşçilik Gid.	67.000	75.000	62.000	38.000	38.000	280.000
Elektrik Gideri						120.000
Çamaşırhane Gideri						20.000
Bina Amort.Gideri						60.000
Mak. Amort. Gid.	45.000	40.000	200.000	10.000	5.000	300.000
<b>Dağıtım Anahtarları</b>						
Personel Sayısı	10	12	5	3	15	45
Yatan Hasta Sayısı	258	141				399
Öğün Sayısı	1500	1000	520	300	400	3.720
Çekim Sayısı	4000	3000				7.000
kwh	3.600	3.200	4.000	800	400	12.000
m <sup>2</sup>	350	350	150	50	100	1.000

14

